

TRYGGHETSPLAN

Dersom en elev/ungdom har vist seksuell skadelig atferd (SSA), kan det være nødvendig å utarbeide en trygghetsplan. Trygghetsplaner er et verktøy for forebygging av nye episoder med skadelig seksuell atferd. Helsekypleier bør bidra eller ta initiativ til utarbeiding av en slik plan sammen med andre voksne som har mye kontakt og ansvar for den unge, f.eks. kontaktlærer og foreldre/omsorgspersoner. Andre med kompetanse på skadelig seksuell atferd f.eks.

kommunepsykolog, fagpersoner fra barnehus eller barne- og ungdomspsykiatrien, kan også bidra i dette arbeidet om det er hensiktsmessig. Det vil være nyttig at de voksne rundt den unge reflekterer sammen rundt punktene i trygghetsplanen, deler erfaringer og drøfter tiltak som er aktuelle for å sikre et trygt miljø for den unge selv og de rundt. Tiltakene skal være tilpasset den enkeltes alder, utvikling, grad av problematisk eller skadelig seksuell atferd, og forholdene på skolen, i hjemmet og andre arenaer den unge oppholder seg på.

Forsøk å være spesifikk og konkret når tiltak utformes. Videre vil det være viktig at det lages en plan for hvordan og når tiltak skal implementeres, og hvem som er ansvarlig for at dette gjøres. Det er også nødvendig med evalueringer av selve trygghetsplanen. Tidspunkt for ny evaluering vil være avhengig av type skadelig seksuell atferd og stabilitet i omgivelser. Ved overganger, f.eks. til en ny skole, bør ansatte på begge skoler delta i evalueringen.

Når den unge selv skal involveres i utarbeidelse av, eller informeres om trygghetsplanen, er det viktig å vektlegge det positive aspektet ved planen, som: "Jeg og din kontaktlærer har diskutert hvordan vi kan ivareta deg og andre medelever på skolen". Den unge kan ha behov for å reflektere over det som har skjedd, og skal bli hørt på sin versjon av hendelsen. Det understrekes at det er viktig å ikke gi den unge en identitet som "seksualforbryter" eller lignende.

En av de viktigste aspektene ved utarbeiding av trygghetsplaner er å tenke over hvordan planen etter hvert kan trappes ned i samsvar med at den unge blir i stand til å ta ansvar for egen og andres trygghet. Trygghetsplanen kan f.eks. kombineres med en individuell «holde-seg-trygg-plan», som også kan presenteres for andre som kan være til hjelp og støtte for den unge.

En nedtrapping av tiltak i trygghetsplaner bør iverksettes først når ungdommen er i stand til å drøfte atferd og risikomomenter på en meningsfull måte.

En trygghetsplan bør i tillegg til tiltak for å begrense muligheten for skadelig oppførsel, også fokusere på tiltak som kan identifisere eventuelle triggere og opprettholdende faktorer til skadelig seksuell atferd, og beskyttelsesfaktorer som kan bidra til den skadelige atferden opphører.

Eksempel på en trygghetsplan

Navn:

Fødselsdato:

Trygghetsplanen er utarbeidet av:

Dato:

SKADELIG SEKSUELL ATFERD

Har det vært episoder med skadelig seksuell atferd? Hvis ja, beskriv situasjon/kontekst, omstendigheter og på hvilke arenaer.

SKOLEANSATTE OG SKOLEOMRÅDE

Skoleansatte

- Hvilke ansatte har kontakt med eleven?
- Hvem av de ansatte er klar over bekymringen om elevens skadelig seksuell atferd?
- Er det behov for at andre ansatte ved skolen informeres om omstendighetene rundt eleven? Hvis ja, hvordan vil det utføres?
- Hvilket tilsyn har eleven på nåværende tidspunkt og er det tilstrekkelig?
- Er nødvendig tilsyn mulig å gjennomføre under nåværende omstendigheter?
- Hvem er ansvarlig for å diskutere elevens risiko og behov med andre skoleansatte?

Skoleområdet

- Er det områder på skolen som er uten tilsyn?
- Er det andre områder som kan øke risiko? (Bygningsplasser på skolegården, grunnskole i samme bygning, etc.)

Følgende tiltak vil være nødvendig å iverksette på skolen og skoleområdet:

Hvordan skal tiltak implementeres, når, og hvem er ansvarlig for at dette gjøres:

KLASSEROM OG MEDELEVER

- Hvem i klassen eller i andre klasser kan være sårbare for elevens atferd, og hvorfor?
- Er tilsynsnivå i klasserom tilstrekkelig?
- Hvor mye informasjon bør kontaktlærer og andre ansvarlige for eleven i klassen ha om elevens atferd, risiko og behov?
- Er det spesielle situasjoner eller tidspunkt der eleven virker mer trist/distrahert/ irritert/ stresset/uroelig?
- Kan ekstra støtte/tilsyn gis til eleven i disse situasjonene?
- Er elevens plassering i klasserommet fordelaktig?
- Er det situasjoner/tidspunkt der eleven tillates å gå fra klasserommet i en skoletime?
- Er klasserommet fritt for forstyrrende seksuelle bilder eller atferd?
- Er det andre elever i klassen med et seksuelt språk eller andre elever som utøver skadelig seksuell atferd?
- Hvordan er seksualundervisningen, og er det behov for at eleven får ytterligere undervisning?
- Må kontaktlæreren forberede seg på å snakke med eleven om hans seksuelle atferd? Hvis så, hvilken støtte har læreren behov for?
- Er det spesielle risikoområder i klasserommet (eksempel: Når læreren er opptatt med andre elever), og hvordan kan dette håndteres?

Hvilket nivå på tilsyn er det på nåværende tidspunkt når den unge:

I) Går mellom klasserom II) Lunsjtider III) Friminutt.

Dersom det er behov for mer tilsyn, hvordan vil dette bli utført?

Er det nødvendig med spesielle regler for toalettbesøk, dusjing, garderobe etc.?

Er miljøet utenfor klasserommet fritt for forstyrrende seksuelle bilder, atferd og lignende?
(Eksempel: Tilgang til mobil, data, spill etc.)

Følgende tiltak vil være nødvendig å iverksette i skolen og i klasserom:

Hvordan skal tiltak implementeres, når, og hvem er ansvarlig for at dette gjøres:

HJEMME/ BOMILJØ

- Hvem bor den unge sammen med? Hvor mange søsken og hvor gamle?
- Hvem sover hvor?
- Hvem besøker den unge jevnlig?
- Hvem kan være sårbare for den unges atferd hjemme?
- Hvem er den unges viktigste voksenpersoner hjemme og i familien/slekta?
- Har den unge venner som bor i nærheten?
- I hvilken grad klarer foresatte eller omsorgspersoner å følge med på den unges aktiviteter?
- Er det andre i familien/bomiljøet som bør vite om bekymringer og risiko?

Følgende tiltak vil være nødvendig å iverksette i heimen:

Hvordan skal tiltak implementeres, når, og hvem er ansvarlig for at dette gjøres:

ANDRE ARENAER/ FRITIDSAKTIVITETER

Har det vært tilfeller av seksuell atferd i lokalmiljøet og eller i fritidsaktiviteter?

- Hvis ja, under hvilke omstendigheter?

- Deltar den unge i organiserte og uorganiserte fritidsaktiviteter?
- Blir den unge påvirket av jevnaldrende eller andre?
- Blir den unge stresset av å være sammen med enkelte andre

- Hvilke andre barn, unge eller voksne i nærmiljø og i fritidsaktiviteter vil være spesielt sårbare for den unges atferd, og hvordan kan dette håndteres?

Følgende tiltak vil være nødvendig å iverksette ifht deltakelse i nærmiljø og fritidsaktiviteter:

Hvordan skal tiltak implementeres, når, og hvem er ansvarlig for at dette gjøres:

DIGITAL ARENA

- Har det vært tilfeller hvor den unge har brukt data/mobil til å sende eller dele seksuelle bilder og filmer?
- Har den unge brukt data/mobil til å oppsøke porno eller andre nettsteder med seksuelt innhold?
- Er ansatte på skolen oppmerksomme på bruk av mobil i dusjer, garderobe eller på tur?
- Vil det være nødvendig å nekte/begrense tilgang til data/mobil?
- Har den unge fått undervisning om etisk bruk av digitale verktøy og sosiale medier?
- Er det behov for at den unge får ytterligere undervisning/ veiledning?

Følgende tiltak vil være nødvendig å iverksette:

Hvordan skal tiltak implementeres, når, og hvem er ansvarlig for at dette gjøres: